

(Thân h u k l i cho bi t đây là chuy n có th c nh ng ng i trong chuy n mu n n danh nên ph i đ i tên.)

Ch Buôn đ ng ng i không yên. Lòng ch b n ch n nh l a đ t đ n n i ch không thi t ăn u ng gì mà cũng ch ng mu n n u c m cho các con ch ăn. S s ng còn c a gia đình ch b p bệnh quá vì m i thoáng nghĩ đ n ngày mai, ch đã rùng mình, ng i nh mu n lên c n s t. Xung quanh ch , ng òi ta cũng lo ng nh ch và có m y ng i nh ch Th o, ch Đàm, cô Bé, m y tu n nay ch ng hi u đi đâu mà ch không g p. Ghé nhà coi thì c a đóng kín, h i ng i k c n, h cũng mù t t, ch ng bi t các gia ch và con cái đi đâu?

Trong khi tin đ n m i ngày m t nhi u và toàn là nh ng tin hải hùng thì tình tr ng c m tr i 100% v n duy trì cho nh ng quân nhân có nhi m v b o v h u c S đoàn 2 B binh Chu Lai. Các Trung đoàn tác chi n đã bung ra kh p vùng lãnh th trách nhi m đ ngày đêm qu n th o v i đ ch mà quân s và vũ khí h n ta 10 l n. Cu c chi n qu là cam go, kh c li t. K t ngày m t Ban mê Thu t, r i di t n Pleiku, Kontum, di t n Hu , Đà N ng...mi n Trung lên c n s t ch a t ng có trong l ch s mi n Trung. C n s t đ d n cái T t năm M u Thân (1968) cũng là m t c n s t nh đ i, nó l y đi m ng s ng hàng ch c ngàn ng i, thiêu r i tàn phá hàng ngàn óc gia và công th , nó đ l i m t t m kh n sô vĩ đ i cho Hu và mi n Trung mà m i l n nh l i ch Buôn còn rùng mình vì cha và hai ng i anh ch đã ch t trong bi n c đó, ch t chôn t p th cùng v i c trăm ng i m t cái h l n đ c đào s n, nông c i, m t vùng h o lánh ngo i vi Hu . Hai ng i anh c a ch , m t là quân nhân, m t là viên ch c xã p VNCH nh ng còn cha ch ch là m t ông th h mà cũng t th ng vì m t cán cu c tr c khi đ y xu ng h Khe Đá mài.

Nh ng so ra, cu c t ng công kích T t M u Thân qu ch a th m tháp gì v i k này. Dù trình đ h c v n ch a h t b c ti u h c nh ng nghe mãi radio và th nh tho ng qua l i xóm bàn tán, khác chuy n th i s , ch Buôn cũng bi t Quân đ i M đã rút đi h t, ch còn đ l i ít C v n đ làm vi c v i các c p ch huy c a Quân l c Vi t Nam C ng hòa mà thôi. Súng đ n tiêu th , m t mát không thay th , các c ph n r i không ti p li u; đ i pháo, phi c không y m tr ; tr c thẳng, xe tăng gi i h n xăng, dù đ u óc kém c i, quê mùa nh ch Buôn cũng th y C ng hòa mi n Nam Vi t Nam khó s ng n i, đầu c ph i th c gi m i bi t!

Đ ch chi m Sa Hu nh, đ i m đ a đ u t nh Qu ng Ngãi v i ý đ ch n đ ng quân dân ta đào thoát vào mi n Nam và cô l p h n t Qu ng Ngãi tr ra. H i đ u năm 1973, đ ch đã chi m th tr n Sa Hu nh. Theo tin t c thì t 28-1-1973 cho đ n 16-2-1973, S đoàn 2 B binh đã tái chi m Sa Hu nh v i s y m tr m nh m c a hai ti u đoàn Pháo binh v i sáu Pháo đ i tác x đ ng th i gây cho đ ch nh ng t n th t l n v quân đ ng và nhân m ng.

Ngày 15-2-1973, Quc l 1 đc khai thông. Mt đoàn xe dân s n i đuôi nhau c m y cây s hân hoan lẫn bánh tr vào Nam.

Nhng đó là năm xa, chuy n cũ. Gi đây, gi a tháng 3-1975, đ ch l i chi m Sa Hu nh và c h i tái chi m Sa Hu nh m ng manh nh s i t nh n giăng tr c c a nhà ch Buôn. Ng i M đã đ nh b Mi n Nam Vi t Nam cho k thù c a h , đã ng i ph i đ thêm quân đ ng, quân nhu vào m t cu c chi n đ ng dai v i s t v ong c a binh sĩ M đã lên t i con s 58,000 ng i, đã ng i khi ph i đ i đ u v i xe tăng Nga, đ i pháo Trung c ng và ti u liên Ti p kh c!

Tr a ngày 22-3-1975, đang lúc ch Buôn đ ng ng i không yên thì anh Buôn v , dáng đ i u h t h i, m t mỳ bu n so. Ch Buôn th y ch ng m ng quá mu n la lên, b n đ a con anh cũng bu l y b .

“Anh i!” ch Buôn rên r , “anh c đi bi n bi t mà tình hình này nguy hi m quá l m r i. Xóm láng gi ng h đi đâu h t tr n. Anh tính sao đây?”

Ba đ a nh nh t, th ng Tung, th ng Ch ng và con Bi m i 6, 4 và 3 tu i đeo c ng l y anh Buôn làm anh ph i g tay chúng ra. Đ a con gái l n nh t c a anh ch m i 10 tu i, con L , ph i can thi p. Nó là đ a con khôn và ngoan nh t c a anh ch Buôn. Nó kéo tay hai đ a em:

“Bi và Ch ng ra đây v i ch . Đ ba má bàn chuy n.”

“Anh đã ăn c m ch a?” Ch Buôn h i ch ng.

“C m n c gì đâu. Đ n b a không ăn thì đói mà giá có đ n c m ra đó cũng không nu t vô.

Tình hình b t bát quá. Mi n Trung không khéo m t thôi!”

“Thôi đ em n u mì gói cho c nhà ăn. Em và các con cũng ch a ăn u ng gì.”

Nói r i, ch Buôn đi l y soong đun n c sôi và m t ng gói mì khô b vào soong, múc ra sáu, b y tô cho m i ng i m t tô. Ch v a ng i nhìn ch ng và các con ăn v a đút cho con Bi.

“Má ăn đi! Má đ con đút cho nó, má!”

L buông đũa m c dù nó v a b vào mi ng đ c m t g p mì.

“Con c ăn cho no đi. Đ má ăn sau cũng đ c.”

Anh Buôn ng i nhìn v con mu n a n c m t. Gia đình anh đang yên vui m c dù v i l ng Trung sĩ, anh ch v n ph i h t s c ti n t n m i t m đ . Đ ng b c Vi t Nam C ng hoà k t sau v T t M u Thân c s t giá đ u đ u. Tr c kia hai đ ng b c mua đ c bó rau mu ng, bây gi bó rau mu ng cũng ph i b n, năm đ ng. Tr c kia hai ch c m t lít g o v a, bây gi giá g p đôi. V t giá tăng nh th nh ng l ng lính không tăng ho c ch tăng chút đ nh. May mà có hàng Quân ti p v đ l n h i qua ngày ch c trông vào đ ng l ng còm c i c a anh thì t n ti n l m cũng ch đ cho hai b a c m bình dân m i ngày. Dù v y, anh Buôn v n th y cu c s ng có tho i mái. Khi S đoàn có l nh đi hành quân thì đi, s ng ch t phó thác m c tr i, còn không thì h u c canh gác doanh tr i, m i ngày v ăn c m cũng đ c g p v con m t l n.

Bà ăn quá buồn thì mẹ c dù mẹ y đưa nhò đưa thích mì gói. Chị thì u mẹ y lá rau củi xanh tái cho vào ăn để ngán nháng cá hai tuán nay, chị Buôn đâu có thì t đi chợ đi búa gì. Ngôi chợ xếp á ngay cánh trái gia binh, mẹ y hôm nay chị áng biát có ai mang rau củi để bán không?

Anh Buôn ăn xong tô mì. Anh giá gói thuác lá Quân tiáp vá ra chám mát điáu và đi kiám ly uáng nác trà. Chị Buôn hỏi ái câu hỏi váa này mẹ c dù chị có linh cám anh không tìm ra câu trá ái. “Bây giờ anh tính sao đây anh?”

Nháng vết nhăn trên trán anh có vẻ nghiáu hỏi:

“Tui rái ruát quá, má con Bi à! Vát cáng đánh kháp nái loán xà ngáu mà thì t giáp, pháo binh và nhát là không quân không còn yám trá cho bá binh nhá trác. Năm mái phián trăm cũng chị đác. Nghe để là xăng máy bay, xe tăng và để pháo binh đã cán, ngái Má cháa tiáp tá sang. Anh em trong tiáu đoàn xông xáo ám mẹ c dù cáp trên ván trán an háng giá, háng ngày. Có mẹ y tháng bán tui đã đào ngũ. Cáp chị huy cũng có náa. Tui nghe ngái ta ùn ùn lên táu Đánáng để kéo vào Sài Gòn, ngái ái chị t cá mẹ y trăm vì rát sông, rát bián. Hải hùng ám, má con Bi à!”

“Thôi, em bàn vái anh,” chị Buôn giáng xác quyết, “Chát mát để ngá hán sáng mát ngái. Nếu ông Trái để lúc để mán Trung này thì cá cho vá chị áng con cái mình chị t chung mát huyát, chị để để ngái còn ká mát đau lòng ám. Mà em cũng không áng ái sáng vái há. Mình là lính Cáng hoà tá bao nhiêu năm nay, ká thù không để trái chung vái há, làm sao há để yên mình?”

Hai vá chị áng anh Buôn váa bàn tái đó thì nghe tiáng gõ cáa rái mát khuôn mát nhá vào:

“Buôn đã vá để y há, tình hình ra sao?”

Vá chị áng anh Buôn nhìn ra. Đó là Tháng sĩ Sáu, há sĩ quan trông coi trái gia binh, hai vá chị áng tháng lui tái chuyán trò thân thì t vái vá chị áng anh Buôn. Buôn nhìn tháy Sáu lián chị y ra cáa đón vào trong. Tình thá tuyát váng này, bát cá ngái bán thân nào cũng quý dù chị để nghe mát ái an ái bái mái sáng nâng để, trông cáy, hi váng dáng nhá đã cán kiát.

“Vào đây đã anh Sáu. áa có cá chị Sáu náa. Mái anh chị vào đây mát chút đã!”

Con Lá và hai ba để a nhá vòng tay chào vá chị áng anh Sáu. Chị Sáu xoa để u con Bi báo anh chị Buôn:

“Vá chị áng anh coi bá bình tĩnh quá trong khi mái ngái quýnh quáng hát lên rái. Không để nhá chị y vào Nam sao?”

“Chá Sáu ái,” chị Buôn ôm áy vai ngái bán gái la lên nho nhá,”tái em có biát phiái chị y đi đâu đâu. Anh chị có để áng, có náo nào làm phiác chị cho tái em vái!”

Anh Sáu trán an:

“Nghe các cáp nói táu Hái quân để u á ngoài bián nghiáu ám. Ngày mai ngái ta bát để u rác binh sĩ và gia đình lên táu chị y vào Sài Gòn.”

Buôn nhìn Sáu:

“Sao tôi không nghe gì hết. Mai vào giờ nào vậy anh Sáu?”

“Chắc tôi sáng sớm. Tin phải biết nên nên chú nên nhieu người không biết. Thôi, tôi đi thôi đi vài công chuyện nữa. Chào anh chú. Gặp sau nghe!”

Vui mừng anh Sáu ra khỏi, chú Buôn hỏi chú ng:

“Tin tức sớm tối dạo vậy mà anh không nghe gì sao?”

“Không ai nói tôi hết. Có lẽ họ sợ người ra bãi biển đông quá rồi không đi đâu mà lên nên phải thân thiện họ mới nói. Tôi bàn với má con Bi ở nhà có bộ quần áo cho lũ nhỏ, chú bỏ vào mấy cái túi vải và đeo. Chú chú ng chú t nhieu, không đeo nữa. Sáng mai tôi đi đi đi là ra bãi biển Chu Lai. Người ta sợ ng, mình sợ ng. Người ta chú t, mình chú t. Đã đến nơi này thì sợ cũng không sợ nữa.”

Nói xong, anh Buôn ôm hôn bên đứa con rồi đi ra đi. Tiếng súng giao chiến giữa hai bên xung quanh căn cứ Chu Lai vẫn nổ đùng đùng, lúc xa, lúc gần. Trưa gia binh mới khi đông vui, mới buổi chiều các bà và quân nhân ra giờ ng mức nước, gặp gặp chuyện trò trò chuyện khi về nhà nữa bữa cơm tối cho chú ng con. Tiếng hát tân nhạc, ca nhạc, hò Huế, tiếng đi tin đi tin tin các máy thu thanh khắp mặt khu vực hòa lẫn với tiếng trò chuyện nô đùa sau giờ học ban chiều làm trưa gia binh mang mặt mặt tươi vui, đầm ấm. Nay trái lại, người lính trẻ con đi đâu cũng, chú thính tho thính mới thính mới ng người lính đi như cái bóng. Không khí có vẻ rợn rợn, ma quái, chú t chóc thính nào vì nó thiêu huân nhng ánh đèn áp áp trong các căn nhà lập loá ra đống ng, ra sân; thiêu huân nhng làn khói tro ng áp nhà nhà đun bếp lửa qua cửa sổ và nhót là nó thiêu huân mặt sấm an bình trong tâm hồn nhng tro vi viên còn đang áp áp tro vi nghe ngóng tin tức tin ng giờ tin phút.

Chú Buôn kiếm được ba cái túi vải và mặt cái ba-lô nhà binh. Chú nhét vào mấy cái quần áo của lũ nhỏ vào, không quên mấy tờ giấy khai sinh, căn cước. Vài cái chăn mỏng và khăn phủng, vài cái nệm nhỏ để ngủ và để lót vút, chú bỏ vào hết. Duy có thùng mì gói chú mang đi để phòng khi đói có cái lót dạ. Chú chia cho anh Buôn cái ba-lô đeo vai và buộc thính chú ng; chú đeo mặt túi xách và buộc con Bi; con Lú đeo mặt túi xách, còn thính Tung không phải đeo gì. Mũi ngắn kéo bàn, chú quố thêm được chai dầu gió xanh, chú nhét vào túi con Lú để phòng cơm mồi.

Tiếng súng nổ rồi rác suốt đêm, cả tiếng tro ng pháo và thiêu huân. Mấy đứa nhỏ và chú Buôn chú vào mặt cái giởng vì quá sợ không dám ngủ riêng như mới khi. Trẻ con đi ngủ. Nắm êm êm

chúng đi vào gißc ngß. Con Lß lßn nhßt nßm phía ngoài còn con Bi rúc vào lòng mß ngß say. Chß Buôn không ngß nßi vì trăm mßi vßng vßn bên lòng. Ba má chß mßi n Nam, cß mßy tháng nay không có thß tß. Ba má anh Buôn ß Nha Trang. Chß cßu mong vào đßc Sài Gòn đß chß đi Trà Vinh gßp lßi cha mß. Hoßc có tß cũng ra tßi Nha Trang, nßi gia đình anh Buôn.

Chß suy nghĩ vßn vß cho đßn lúc thißp đi đßc mßt lát rßi gißt mình tßnh đßy vì tißng nß rßt gßn cßa mßy trái hoß tißn cßa đßch. Sß dĩ chß phân bißt đßc trái đßi bác cßa ta câu đi và trái hoß tißn cßa đßch phóng đßn vì anh Buôn đã đßy chß. Buôn bßo vß tißng nß ß trong trßi gia binh thì chß có đßch phóng hoß tißn, B40 hoßc bßch kích pháo vào. Tißng nß cßa đßi bác ta câu đi nghe nhß, chß ßc mßt cái. Nghe rißt quen, phân bißt đßc lißn.

Mßy đßa nhß cũng bß đánh thßc. Đßn nß gßn quá rung chuyßn cß cái nhà mßng manh trßi gia binh. Mßy đßa trß ôm chßt lßy mß. Chúng quá sß hãi. Chúng mßt tinh thßn. Mà chßng riêng chúng, chß Buôn cũng quá sß. Chính tßnh nhßng cánh tay và bàn tay gßy gußc, nhß xßu đó mà chß còn cßm thßy vßng đß khi nßm đây. Chß cßm thßy cußc đßi sao quá nhißu đau thßng và gai góc. Chß thßng nhßng đßa con hßn chính thân chß. Chính bßi thßng chúng quá nên nghe hoß tißn cßa Cßng sßn tß xa phóng vào, chß đã có ý nghĩ kßc cß. Chß mong có mßt trái rßt trúng cái gißng chß và lßnh nhß đang nßm. Vßy là xong hßt. Khi i bußn phißn, sß hãi. Khi i chßy đi đâu cß. Quß đßn rßt lúc có anh Buôn thì càng tßt vì cß gia đình cùng đi mßt lßt. “Chßt mßt đßng hßn sßng mßt ngß i”, ông bà mình đã nói nhß thß tß ngàn xßa!

Nhßng trái hoß tißn không rßt trúng ngay gißng chß Buôn nhß chß ßc mußn mà nó rßt ß khu B, phía ngoài. Sau ba tißng nß trßi long đßt lß, có tißng hét, tißng khóc, tißng trß con la và tißng chân chßy thßch tß khu A cßa chß Buôn sang khu B. Chß đoán có ngß i chßt và ngß i bß thßng vì đßn phóng vào khu gia binh đông đßo vß con lính và Hß sĩ quan nhß thß này, không thß không có chßt, mßt nhißu mßt ít thôi!

Trßi đã sáng rõ. Nhßng trái đßn không còn rßi ß khu gia binh cßa chß Buôn nhßng chúng đã xß đßch xa hßn vß phía Bßc. Chß Buôn không dám bß con đß sang khu B xem nhà ai bß trúng đßn nhßng chß nghe tißng vß Hß sĩ Chuyßt nói vßi mßy ngß i ß ngoài đßng: “Chßt trßn hai gia đình vß con ông Thßng sĩ Chí và Thßng sĩ Lßch, cß thßy mßi hai, mßi ba ngß i. Bß thßng hai nhà hai bên cũng cß chßc. Máu me, thßt xßng, tay chân vung vßi trông ghê lßm mà nhà cßa đß đßc tan tßnh, nát nghßu hßt.”

Tình hình mặt người khác:

“Tình hình này rồi ai chôn ai đây? Hai ông Thủ tướng sĩ đi hành quân, lấy ai đi báo cho các ông lấy vä chôn vä con?”

Chä Buôn cảm thấy đau lòng cho những người xäu sä. Những träc đây đã có xe nhà binh chở hòm täi tän liäm rồi đi chôn, dù có chết cũng có chä đä an giäc ngàn thu. Giờ này đám xäu ngät bäo nhäo tan nát län väi máu me sä còn phäi näm đä cho đän bao giờ? Ai là người có can đảm và hi sinh để ngä ra chôn cất cho những người xäu sä đang lúc däu sôi läa bäng này? Ai cũng phäi lo vän đä đi tän cho gia đình người ta trước hết, sau đó mới đến những việc khác. Giờ sä những cái xác đó là bä mä, ông bà, anh em, con cháu họ chäa chäc họ đã dám hi sinh thì giờ lo chôn cất. Tất cả chä vì họ không muốn bä kät läi säng väi Cäng sän, không muốn con cái họ säng väi Cäng sän. Trong 30 năm väi ít nhiều hiäu biết về con người Cäng sän, họ đã quá ghê täm cái chä đä phi nhân coi con người như những đäng cä không hơn không kém, träi buäc và đäi xä väi con người như đàn nông súc chä biết có mäi mät điäu: sän xuät đä mang läi läi nhuän cho bä máy cảm quyän và đäng viên Cäng sän. Chä Buôn không biết gì về lý thuyết Cäng sän nhưng kinh nghiệm xäu ngät máu väi Cäng sän thì chä có thäa: cha, hai người anh ruột của chä đã bä Cäng sän giät Tät Mäu Thân 1968.

Vä hai gia đình mới chết, chä Buôn nghĩ dù có dã man đến mấy thì quân Cäng sän cũng phải chäa träi gia binh ra vì toàn là đàn bà, con nít vô tội. Sao họ nä bän hoä tiän vào träi gia binh như thế? Họ có còn là con người không hay đã mất hết nhân tính xuống hàng thú vật?

Khoäng 9 giờ sáng, anh Buôn dậy cùng bà vào nhà, chä Buôn và mấy đứa anh chäa kịp mở ngä thì anh đã hỏi, väa nói väa thä:

“Mäy má con đeo đä lên vai và theo tôi đi!”

Chä Buôn nhìn chäng:

“Giä đi đâu, họ anh?”

Anh Buôn gật:

“Thì nói đi là cä đi. Đi theo tôi! Không còn gì đä cà rä cà rä!”

Chä Buôn và mấy đứa anh chäa con riu räu đeo túi lên vai. Mät cái ba-lô quan trọng thì chä träng vào vai cho anh mäc däu vai kia, anh đang đeo khẩu M16 và mấy gäp đän. Cửa khép hä, vä läi giờ này cũng chäng biết sao hơn; vä chäng anh Buôn và mấy đứa anh chäa con bäng bä ra khỏi nhà.

Hôm đó là sáng ngày 23-3-1975.

Anh Buôn dắt tôi ra mé sông, tôi cùng anh con cái xăm xăm đi ra phía bãi biển. Chúng tôi thấy một chiếc xe Lam ba bánh đang chờ ở phía anh. Chiếc xe Lam ba anh quen, anh Năm Quang Ngãi đang bon bon trên đường. Anh Buôn giữ tay chúng tôi, lúc đó Năm Quang Ngãi cũng đã nhìn ra bãi biển. Anh ta ép sát tôi.

“Anh chúng ta và các cháu đi đâu đây?”

“Tôi đi ra bãi biển Chu Lai. Anh Năm cho tôi và các cháu ra đó được không?”

“Anh Buôn tính đón tôi về quê vào Sài Gòn sao?”

Vấn đề thân thuộc của anh và tôi, Buôn phải nói thật, tôi nhìn bãi biển thì thấy anh Buôn, nghĩ tôi cũng đoán anh đi đâu.

“Tôi không giữ gì anh, tôi cùng anh và các cháu tính ra bãi biển xem có tôi về quê thì vào Nam với ông bà ngoại các cháu mà không được về quê thì ra tôi Nha Trang có gia đình ông bà tôi các cháu cũng được.”

Năm nói:

“Lên xe đi, tôi cùng anh chúng ta và các cháu ra bãi biển. Ngoài đó giờ này đông lắm rồi. Sáng hôm nay tôi đã chờ ở chỗ chờ của chúng ta, tôi còn máy xe khác nữa. Có người đi đêm rồi về bãi biển.”

Tôi cùng anh Buôn và con cái leo lên, chúng tôi biết sự ra sao, thôi đành phó thác cho anh Buôn.

Khi xe tôi đi, Buôn thấy một người lính mà ngán ngấm. Tôi nào chờ cho hết đám người này? Ngoài xa có máy chiếc tôi về quê quân mà u xám đang đi và máy chiếc ca-nô chúng ta qua chúng tôi nhìn thấy tôi về quê quân kín mít bãi biển mà tôi đi ra có ít cũng hơn vài chục ngàn, tôi về quê đâu mà chờ cho hết? Dù sao anh cũng về quê hi vọng. Nhưng là anh Buôn, sống chết gì chúng ta, các con chúng ta và chúng ta cũng phải về quê này.

Cuộc sống êm đềm của tôi năm 1954, sau khi chia đôi đất nước đã làm cho tâm trí chúng ta nghĩ đến những người lính chúng ta hàng ngày hàng đêm xa thân thể bao nhiêu là vàng ba sắc đất nước chúng ta cho Dân chúng, Tôi Do, tôi sống trong cho An bình, No ấm.

Anh Buôn bắt anh Bi, đeo súng đất và ba-lô. Anh Buôn dắt chúng ta vì anh nó một lúc đã quá mệt. Vai anh đeo cái túi xách trong có bi-đông nước và ít gói mì đất có cái mà ăn cơm hời trên đất. Con tôi dắt tay anh Tung, anh Tung nắm tay ba má nó vì anh Buôn đã dắt tôi

nhà cán thán káo lác, lúc đác lên táu mà còn thiáu mát đáa thì coi nhá phái iá lái hát.

Mát ráng ngái xá xác, mát máy thát thán nhá gà phái cáo đáng khít vào nhau nhìn ra bián, chá máy chiác táu Hái Quân Quân lác VNCH đang đáu. Không có mát tiáng cái dù là cáa trá nít mà chá nghe nháng tiáng bàn tán nhá nhá cáa ngái lán và thánh thoáng tiáng khóc cáa con nít. Trong cuác đái cáa chúng, chúng cháa táng tháy mát lán nhá thá này. Xán xác, lo âu, hán đán, đau khá và mát mái. Mát ráng ngái đáng nhá thá nháng không có ngái đáng ra chá huy.

Ngái ta lái đán đán ra phía bián đá hi váng lên táu trác. Ai cũng chá nghĩ đán gia đình mình và tìm mái cách báo bác cho chu toàn. Có máy ngái đàn bà đáng khóc ráng rác vì lác cháng, lác con. Không phái chá có gia đình quân nhân Sá đoàn 2 Bá Binh mà còn đá mái thành phán xã hái iá nhiáu nái táp vá đây vì nghe đán táu Hái Quân Viát Nam Cáng hoà sá đán hát đáa vào Nam. Ngái ta bí mát truyán tai nhau ở Sài Gòn sáp có Chánh phá Hoà háp Hoà giái Dân tác gám ba thành phán: Viát Nam Cáng Hoà, Mát trán giái phóng mián Nam cáa Viát cáng và thành phán trung láp, không thuác phe nào. Có mát sá chính khách và nhà tu hi váng mình sá đáng trong các thành phán đó đá tham gia Chánh phá, đá lái ăn trên ngái trác, danh tiáng vang láng.

Ngái ta cũng đán tá Nha Trang đán Quáng Trá sá nháng cho Bác Viát, sá theo chá đá Cáng sán. Còn tá Nha Trang trá vào mián Nam sá thuác Chánh phá ba thành phán. Vì váy, cách gì cũng phái rái mián Trung cho sám đá báo đám mát cuác sáng đá thá dù là bá lái hát mái thá. Cuác đi cá năm 1954 đã cho nhiáu ngái cái kinh nghiám áy. Mát hát cũng đác nháng còn Tá Do, Dân chá là còn tát cá. Mát Tá Do, Dân chá là mát hát.

Ngái dân Viát đã mát rát nhiáu lán rái lái bát đáu làm lái nháng há nghĩ cháng thánh thá hán là á lái sáng vái bán ngái phi nhân, tàn đác, mát gác, tay sai Cáng sán Quác tá. Hoà Háp hoà giái, há nghĩ váy - dù có Cáng sán trong đó - ván còn khá quan hán toàn Cáng sán. Ká tá tháng 7-1954, ngái dân tá vĩ tuyán 17, cáu Hián Láng trá vào đán mũi Cà Mau và ra tái tán các đáo Phú Quác, Côn Sán, Tráng Sa, Hoàng Sa đã quá sá chá nghĩa Mác Xít, chá nghĩa sát máu chá đám lái đau khá, chát chác, đái rét, nô lá, lám than cho ngái dân.

Bäng đäm đäng än ào và náo loän hän lên. Ngä äi ta đã nhìn thäy mäy chäc ngä äi đàn ông bäi ra xa và đäc ca-nô đón, đäa lên täu län vì täu län sä mäc cän không dám vào sát bên trong. Ngä äi ta ùn ùn läi ra đäng thäi giä tay väy, miäng la oai oái: "Vào thêm tí näa, tí näa. Sâu quá chúng tôi không läi ra đäc." Hàng trăm, hàng ngàn cái miäng cùng gào, hàng ngàn bàn tay cùng väy, hàng chäc ngàn đôi mät cùng häng ra nhäng chiäc ca-nô đang đón khách. Bäy giä có phép gì phi thân ra täu län đä đäc chä vào Nam thì có lä không điäu gì trên cäi đäi này hänh phúc hän!

Anh chä Buôn lúng túng väi mäy đäa con, näu không, hai anh chä thäa säc bäi ra đän ca-nô vì cä hai đäu biät bäi, anh Buôn bäi giäi là khác vì ngày xäa anh theo cha anh buôn bán trên thuyän, đi hät näi này vän näi kia đä kiäm säng, đi sông näc nhiäu, anh phäi luyän nghä bäi cho giäi. Đã có lúc anh tính vät hät súng đän đi cho ränh tay đä bäng con, täng đäa mät, bäi ra ca-nô. Nhäng räi anh läi ngän ngä. Khäu súng này väi anh tä lâu nay giäng nhäng äi bän chí thiät. Anh ä đäu, súng ä đó; anh đi đäu, súng đi đó. Súng là vä thän bän mänh vì không có súng, anh không biät xoay xä thä nào khi häu sä. Súng cũng là ngä äi bän đä anh ôm äp, nâng niu, träu män khi vui cũng nhä khi buồn. Anh nghĩ chä khi chät anh mäi buông tay súng mà thôi. Và dù nó näng vì cäng thêm mäy gäp đän, anh Buôn chäu cäc ôm khäu súng, không nä vät xuäng biän.

Có hai chiäc ca-nô đã vào gän hän và đón đäc mät sä khách ra täu län. Näc lên đän ngang thät läng anh Buôn nhäng anh đã cho thäng Chäng ngä äi trên vai, hai chân nó käp läy cä anh cho chäc. Còn con Bi cũng ngä äi trên vai chä Buôn đäng cách anh Buôn mäy bäc. Sóng tä ngoài xô vào täng đät làm ngä äi ta giang xa nhau và ngä nghiêng muän té. Thäng Tung và con Lä vän đät tay nhau đäng sau bä mä, không dám räi näa bäc mäc dù näc đã lên đän cä thäng Tung và đän ngäc con Lä näi có täm thä bài cäa anh Buôn väi säi dây, anh đã träng vào cä Lä tä lúc ngä äi trên xe Lam.

Ngä äi ta gäi nhau và gäi nhäng ngä äi trên ca-nô äi äi. Hä không chen län täi mät chä vì ca-nô đi räi rác đä bäc nhäng ngä äi ra đäc đän mäc näc sâu cäa ca-nô. Anh Buôn muän läi ra chä sâu hän cho ca-nô đä đón nhäng nhäng ngä äi đã lên täu nhäng còn hai đäa con: Lä và Tung thì sao đây? Anh läy ra mänh väi hoa tä chiäc ba-lô đang đeo ä sau läng mà chä Buôn đã dùng đä gói nhäng thä lät vät cho khäi räi mät, đem buäc nó vào đäu mät cây gäy mà näy giä anh dùng đä chäng đi cho väng. Anh quä mänh väi hoa lên träi phät qua phät läi cho ngä äi lái ca-nô chú ý. Mänh väi cäa anh có công hiäu ngay. Mät chiäc ca-nô xä täi làm vä chäng anh và mäy đäa con mäng häm. Tuy nhiên, ngä äi ta đông quá, chiäc ca-nô chäa vào täi chä anh thì nó đã đäy ngä äi.

Khi chiếc ca-nô của tình còn cách chá anh chá Buôn khoáng vài chác mét thì mát tiếng nổ lớn phát ra trong đám đông gần chá anh Buôn đáng.

Ngái ta nhán nháo cá lên, tiếng ngái lớn la hoáng, tiếng trẻ con khóc lóc, mái ngái cháy dát cá về phía trong đá ra mát khoáng trống cho tháy máu loang ra đá lám nác biển, báy tám ngái bá miáng láu đán cát trúng ngái té quá xuáng nác trong đó có anh Buôn và đáa con trai trên vai anh.

Mái đáu ngái ta đoán rằng có lá Viát cáng pháo kích nháng sau tiếng nổ đó không có náa. Máy anh nhà binh tháng đi trán mác thì báo đó là mát quá láu đán không biết tá đâu ném hoác phóng báng máy tái.

Chá Buôn tháy cháng và con chát ngay trác mát nên quá hoáng kinh. Chá lùi lái phía sau theo phán áng tá nhiên nháng rái chá lái bác tái ôm láy xác cháng và xác con. Chá lúng túng vái đáa con ngái trên vai nên không biết con Lá đã bá sóng cuán ra phía ngoài còn tháng Tung mái bá sác nác thì may mán đác mát ngái đàn ông đáng gần đó đáa vào bá. May mán nó vẫn còn sáng nháng kiát lác nám đó vái đám ngái đã chát.

Đám sáu anh quân nhân xúm lái kéo bá con anh Buôn và nháng ngái đã chát vì trái láu đán vào bãi cát đán má đó. Thân nhân bu lái khóc lóc thám thì tá còn đám đông vẫn theo dõi nháng chiếc ca-nô của tình đá may ra có đác cá hái lên táu.

Khi chá Buôn trác nhá đán con Lá thì cháng tháy nó đâu cá. Chá hoáng hán dáng kiám. Chá đá anh Buôn, tháng Cháng và tháng Tung nám đó, gái con Bi cho ngái đàn bà cũng có con chát đáng ngái đó, xong chá trá xuáng biển chá lúc này vá cháng con cái chá đáng, chá khua chân quá tay xem xác con Lá có còn đát đá đó không vì chá tin chác nó đã chát sau tiếng nổ đá đái váa này. Có máy ngái đáng xung quanh đó cũng tìm giùm cho chá nháng mát ngái đàn ông đáng gần đó nói:

“Con bé khoẻ ng 9 hay 10 tuái mác cái áo xanh, quán đen, cá có đeo cái thá bài cá a lính là con chá sao? Nó đác mát ngái trên ca-nô nhào xuáng nác bái vào vát nó đáa lên ca-nô ra táu lán rái. Thát là may mán cho nó!”

Chá Buôn khóc ráng rác, nác mát đá ra nhá suái:

“May mán gì đâu ông. Cá nhà tôi 6 ngái, cháng tôi và mát đáa con chát, xác còn nám trên kia, tôi và hai đáa em nó sáng đá chát đá, chá có mình nó lên táu, cũng coi nhá mát tích. Cháng tháng ngái ta đáng bát nó đi mà đá nó lái cho tôi vì tôi chá có nó là lán.”

Máy chiác ca-nô rác thêm đác khoẻ ng vài trăm ngái náa đáa ra máy chiác táu lán rái ngái ta kéo nháng chiác ca-nô lên và táu cháy ra khái.

Đám đông di tán hát á bãi bián Chu Lai tán mát đán vì nghe nói bá đái Cáng sán sáp đán. Nhá máy anh em nhà binh quen biát cũng trong trái gia binh giúp đá, chá Buôn mua sắm ván làm lá an táng cho cháng và đáa con thân yêu, bác sá rái ba má con thu nhát đá lát vát ra khái Khu Gia binh trác khi cán bá Cáng sán đán đái nhà. Chá cá quên Lá đi vì mái lán nhá đán nó, chá lái khóc.

Lá đác đáa lên táu Hái quân vái chiác thá bài đeo toòng teng nái ngác. Ngái ta tháy có khác tên: Lê văn Buôn Sá quân: Há hái Lá. Lá nói đó là tên ba nó, ba Buôn cáa nó, bá lát lái vái má và ba đáa em tái bãi bián Chu Lai. Mái đáu Lá sát sùi khóc nháng có ngái đàn bà ngái gán báo nó khóc không ích gì. Nó cán rằng nghe lái bà này, làm theo nháng gì ngái ta chá báo. Tiáng ná làm cho nó ù tai nháng cái sá làm nó quên cá. Ká tá lúc quá láu đán ná, nó gán nhá mê đi cho đán khi có ngái vát nó đáa lên ca-nô rái lên táu.

Ngái vát nó lên ca-nô và đáa nó lên táu, nhán nó là con nuôi là mát Thiáu Uý Hái quân mái ra tráng. Sau thái gian huán luyán dài đáng đáng, tìm anh còn đáy áp tình ngái dành cho đáng háng và cá nhân loái. ác má cáa anh là nháng chuyán hái hành xa, đi đán chân trái góc bián, đi đán nháng đô thá lán hoa lá, nguy nga, ngáp ánh đèn vá đêm và nám náp xe cá, ngái đi bá trên hè phá ban ngày.

Anh tên Lê tráng Nghĩa, 28 tuái, quê quán á miát Thá đáu Mát, ra tráng vái háng cao trong sá hán 60 sinh viên tát nghiáp tráng Sĩ Quan Hái Quân Nha Trang và hián là mát sĩ quan áu tú cáa Giang đoàn 240 đóng á mián Trung. Nghĩa hián còn đác thân, anh cháa háng nghĩ đán chuyán láy vá. Anh nghĩ có thá phái 35 tuái trá lên anh mái láp gia đình. Vá con vào, mát ngái Sĩ quan Hái quân nói riêng, mát Sĩ quan hàng hái nói chung không thá đi đây đi đó đác. Mà làm cái “ngá bián” nhá thá lái ru rú á xó nhà thì đi Bá binh cho xong.

Chiác táu Nghĩa và Lá vá đán bán Bách đáng Sài Gòn vào tuán đáu tháng 4-1975, đang lúc Sài Gòn lên cán sát y nhá mián Trung máy tuán trác. Nghĩa đáa Lá đán gái vá mát ngái bán trong trái Sĩ quan bán Bách đáng, lái gái tián và nhá Xuân Hà, tên vá ngái bán, đi mua sám quán áo và nháng thá cán thiát hàng ngày cho Lá. Xuân Hà nhìn Nghĩa rái nhìn Lá và hái nhá Nghĩa:

“Con bé xin đác á đâu mà xinh quá váy? Tán vài tá gáo náa là đã ra dáng tiáu thá rái. Anh láa hay lám.”

Nghĩa nghiêm nét mát báo Xuân Hà:

“Chá đáng nghĩ váy. Ba má nó và ba đáa em còn kát lái Chu Lai. Chá có mình nó đác tôi cáu lên táu. Tôi nhán nó làm con nuôi.”

Xuân Hà tính đùa thêm mát câu nháng tháy mát Nghĩa lán nhá tián nên không dám cát nhá náa.

Ngày 28-4-1975, Nghĩa lßi mang Lßi lên mßt chißc tßu Hßi Quân HQ thßc lßn đß chßy sang Guam. Nghĩa con mßt, cha mß Nghĩa đß lßn tußi mußn sßng và chßt tß Thß đßu Mßt nßn không đß mßc đßu trong thßi gian tß Sài Gòn, Nghĩa đß cßi trang vß thăm và mßi ông bà đßi.

Sau 5 tháng tß trong trßi tßm cß Guam, Nghĩa và Lßi đß cß mßt nhà thß bßo trß đß South Carolina. Tß đßy, Nghĩa xin Basic Grant cßa tßu bang đß vào Đßi hßc hßc Kß sß cß khí. Ngoài giß hßc, Nghĩa đß làm part time cho tßm Sears tß downtown đß lßy tßn chi phí ăn tß cho hai cha con. Nghĩa xin cho Lßi vào hßc tß trßng tßu hßc đßa phßng, có xe bus nhà trßng đßa đón mßi ngày và ăn sáng, ăn trßa mißn phí vì hai cha con Nghĩa chßa có lßi tßc. Nghĩa chß thêm bài vß cho Lßi mßi bußi tßi sau khi cßm xong. Lßi thông minh nßn hßc rßt nhanh. Đß giúp ba Nghĩa, nó bißt đßt nßi cßm đßn, lußc rau, lußc trßng, làm nhßng món gißn đß rßi chß ba Nghĩa vß ăn cßm.

Mßc đßu vào ngang thißu căn bßn 4 lßp đßu (hßc trình Hoa Kß), nhßng Lßi đß hßc xong lßp 5 Vißt Nam, Lßi hßc lßi vßi ba Nghĩa và mßt cô giáo Mß đßy kèm (tutor) tßt cß nhßng gì cßn thißt chßa đß cß hßc tß các lßp đßu, nhßt là Anh ngữ, vì vßy Lßi tßt nghißp Trung hßc lúc mßi 17 tußi vßi đß mß trung bình 4.0, mßt thành tích vßt mßc ngay vßi hßc sinh bßn xß.

Nhißu lúc Lßi nhß ba má, nhß các em day đßt nhßng nghe ba Nghĩa khuyên, Lßi phßi cß quên. Lßi cũng nghĩ và tß nhß lòng, có khóc, có nhß ba má và các em cũng không làm đß cß gì, chß cßn trß vißc hßc. Đß tßng tß trong cßnh nghèo cßa cha mß Vißt Nam, Lßi bißt đß cß đß hßc thß này là mßt đißm phßc vì vßy Lßi cß gßng và chăm chß hßt mßc. Ba Nghĩa cũng khuyên Lßi, sau này có thß có bang giao gißa Hoa Kß và Vißt Nam, khi tßy Nghĩa sß tìm cách hßi thăm tìm ra tung tích ba má và các em Lßi. Lßi nghe thß lßi tßm yên lòng và hi vßng.

Mùa Thu năm đó, Lßi vào trßng Đßi hßc Y khoa South Carolina. Sau 3 năm, Lßi lßy Cß nhân Sinh Vßt hßc vßi lßi khen cßa Hßi đßng Giám Khßo. Lßi chuyßn qua hßc ngành Nhßn Khoa (Ophthalmology). Năm 1990, Lßi đßu bßng Bác sĩ Nhßn Khoa hßng tßi tßu vßi lßi ngßi khen cßa Ban Giám Khßo. Lßi đß cß mßi đßy môn Nhßn Khoa cho Sinh viên cùng trßng. Lßi hßi ý kißn ba Nghĩa, sau đó Lßi xin khßt cho đßn khi trß vß tß Vißt Nam.

Tát nghiäp xong, Lá bàn väi ba Ngháa, lúc này đã có vä và mát đäa con trai 2 tuäi, ba Ngháa đäng ý, Lá đi mua vé máy bay vä Viät Nam tìm cha mä và các em. Sau hän 10 năm bä quan toá cäng cä nä cä säp chät đäoi, lúc này (tä 1985) chä đä bät buäc phäi mä cäa cho kinh tä thä träng nên cũng đä dàng cho Lá đi läi.

Lá và mát ngäoi bän thân vä đän Chu Lai vào mát buäi chiäu mùa Hä năm 1990 sau khi đã län läi đi bäng đä thä xe tä Sài Gòn ra miän Trung. Sau 15 năm, quang cänh cũ đã thay đäi nhiäu. Có nhäng căn nhà mäi mäc lên nhäng cũng có nhiäu căn träi cũ biän mät. Chä có bãi biän, trông vän nhä träc mäc dù có nhiäu hàng quán mäc lên bán thäc ăn, thäc uäng cho du khách. Träi Gia binh ngày nào không còn. Lá muän đäc gäp läi nhäng ngäoi hàng xóm cäa ba má Lá ngày xäa nhä vä chäng bác Sáu, vä chäng chú Đäm, vä chäng cô Bé...đä häi thăm vä cha mä và các em nhäng đi quanh quanh làng xóm, Lá không kiäm ra mát ngäoi quen cũ.

Lá đeo cái thä bài vào cänh ngày 23-3-1975 ra bãi biän Chu Lai, nhà nào Lá cũng vào häi thăm và cho con cái hä quà bánh Lá đem tä Hoa Kä vä, giä chiäc thä bài cho hä coi và häi thăm xem có ai biät ba má và các em Lá không? Nhäng tuyät nhiên không ai biät. Vän đã có đänh kiän, Lá xin phép chính quyän sä täi, không quên quà cáp cho hä, đä mä phòng mäch khám mát miän phí cho mäi ngäoi. Mát Nä bác sĩ Hoa Kä, cô Ruthie O'Brien, bác sĩ gia đình, vän là bän thân và cùng ra träng mát ngày väi Lá, cùng đi väi Lá vä chäi thăm miän Trung Viät Nam, nhân đäp cũng bä đä nghä ra khám bänh và cho thuäc cùng nhäng läi khuyên häu ích đä phòng ngäa bänh tät. Các gia đình đän khám mát và khám täng quát, nhät là nhäng ông già bà cä đäu đäc häi vä Trung sĩ Lê văn Buôn, Tiäu đoàn 1, Trung đoàn 1, Sä đoàn 2 Bä binh vào tháng 3 năm 1975 nhäng không mát ai biät. Mäi buäi chiäu khi khám bänh xong, Lá và Ruthie thäng ra bãi biän Chu Lai ngäi ngäm sóng và ngäm hoàng hôn trên biän, nghe nhäng tiäng rä rào cäa sóng biän chäy vào bä räi läi trän ra xa. Thäy bän buän vì không tìm ra gia đình, Ruthie läa läi khuyên nhä và häi Lá có còn muän đän näi nào khác đä kiäm không? Lá nghĩ chä có hai näi khác ba má Lá có thä là Nha Trang, quê cäa ba và Trà Vinh, quê cäa má. Lá nói cho Ruthie nghe nhäng näi Lá hi väng nhiäu nhät, sau đó Ruthie khuyên Lá nên đi Nha Trang.

Nha Trang không häa hän nhiäu cho viäc tìm kiäm vì Lá đã đän đây gän mát tuän, đi khäp näi

hái nháng không ai bißt cáu Trung sĩ Lê văn Buôn và vá con.

Lá thát váng hoàn toàn, thám nghĩ chá còn mát nái náa là Trà Vinh. Náu tái Trà Vinh cũng không có tung tích thì coi nhá gia đình Lá đã bß tiêu tán trong hoác sau ngày 23-3-1975. Nghĩ đán đó, Lá cám tháy buán muán khóc. Ba má và các em đi hát chá đá lái mình con thôi sao, thá thì con có sáng cũng mang mái u hoài đau khá y suát đái! Thá con á lái nhà chia sá nháng đau khá vái ba má và các em rái chát chung mát huyát cũng là xong mát kißp ngái. Lá buán khôn tá và khóc mái đêm vá nháng không dám cho Ruthie bißt.

Mát buái sáng, Lá cùng Ruthie mán mát chißc xe hái vái tài xá đá đi thăm Hòn Cháng, nái tháng cánh đáp có tiáng cáa Nha Trang. Thát ra Lá không còn tâm trí đâu ngoán cánh vì “Ngái buán cánh có vui đâu bao giờ” nháng đá chißu Ruthie, Lá cho Ruthie đi nái này nái kia cháp hình láu niám và đác đáng có thá tìm vào các quán ăn ngon, các khách sán sang tráng mán phòng ngá qua đêm. Lá ra trong chuyán đi này, Lá mang theo vá hôn phu là bác sĩ Vĩnh quang Dũng, chuyên khoa bánh tiêu hoá, tát nghißp trác Lá 3 năm và hai ngái quen nhau khi cùng làm vißc trong mát bánh vián nháng Dũng phái đi Á căn Đình đá mát Đái Hái Y Khoa toàn cáu vá bánh tiêu hóa, đái đißn cho Bá Y Tá Hoa Ká.

Còn vá hôn phu cáa Ruthie có cha già đang nám bánh vián cháa trá bánh tiáu đáng nên anh cũng không thá theo Ruthie đi du lách Vißt Nam đác.

Sau khi đã đáo chái bãi bißn hán hai tiáng đáng há, Lá đáng tái tài xá chá vòng qua con đáng phía sau, nái đây láa tháa có dám cái nhà trên bãi cá hoang. Phong cánh quá tiáu sá và u buán, không có bóng mát đáa trá. Lá và Ruthie bàn vái nhau đi xuáng cuái con đáng rái trá lái, trá vá thành phá Nha Trang.

Mái đi thêm mát khoáng ngán, đát nhiên chißc xe bác khá á máy. Tài xá vái cho xe ngáng lái và kißm soát máy tháy máy cán khá không còn mát gißt nác. Anh ta hoáng hán tát máy và ngángáo đi tìm xung quanh đá kißm nác chám vào máy. Đó đây, ngoài con lá đáp báng đát đá thì toàn là gò đáng và bái cây mác láa tháa, tít táp xa mái tháy vài mái tranh hißn trên nán trái xanh lá. Lá và Ruthie phái ngái chá đáng i gác cây cho bát náng trong khi bác tài lái bá đi tìm nác.

Chät Lä trông tháy mät đäm ngäi lä nhä trên mät cái gä, cách xa Lä khoäng 400 mét. Lä chät nghĩ hay là hä đäo huyät chän ngäi chät nhä häi còn bé Lä đä thäy & Chu Lai nhäng sao không nghe tiäng khóc cũng không thäy quan tài. Trí tò mò thúc đäy Lä vào đó coi xem sao. Lä cũng có ý nghĩ giúp đä công viäc hä đäng làm, näu hä quá nghèo, cän đän mät, vài chäc đô-la cäa Lä.

Lä nói cho Ruthie nghe ý nghĩ cäa mình, bäo Ruthie ngäi đó chä mình nhäng Ruthie không chäu, đäng lên cùng đi väi Lä. Hai cô gái cä täng gän và ruäng khô, nào ngä coi väy nhäng khoäng cách khá xa và có nhäng chä näc ngäp mät cá, hai cô phäi tháo giäy cäm trên tay đä đi.

Khoäng sáu, bäy ngäi väa đàn ông, đàn bà, thanh niên, thiäu nä cäm cúi nhìn vào mät cái lä huyät đäng đào do 4 thanh niên khoä mänh, ngäi cä mäxäng xúc đät đä vào mê tre, kä bê đät đä lên bä, đä đän đän hiän ra täm näp thiên bäng gä đen sì mät cái quan tài.

Tä xa läi täi, hai cô gái đä bä nhäng cäp mät tò mò cäa đäm ngäi trên gò nhìn thäy và theo dõi. Khi hai cô täi gän, tät cä đäu ngäng tay nhìn chäm chäm nhä nhìn mät hiän täng lä.

Hä quá lä lòng bäi tä xäa đän nay chäa có ngäi ngoäi quäc nào ăn mäc đäp đä thä kia - đäm ngäi cho räng cä hai cô là gái Mä, Pháp, Anh, Úc chi đó, läi läi ruäng vào cái gò này đä coi cäi mä.

Phäi, hä đäng cäi mä. Hä đäo cät ngäi thân chät đä lâu năm, bä sang mät cái tiäu sành, kiäm chä thuän tiên, gän gäi hän đät xuäng.

Lä mä läi khi nhìn mät ngäi đàn bà lam lũ, già yäu, mät mày nhăn nheo:

“Chào các bác, các chú, các anh, các chä. Cháu là ngäi Viät säng täi Hoa Kä vä thăm quê häng. Các bác, các chú đäng cäi táng cho thân nhân, phäi không &?”

Nghe cô con gái nói tiếng Việt, cô đã cảm thấy rất ngạc nhiên. Sao cô gái trông như Mẹ này, chỉ khác màu tóc đen, là là giọng nói Việt, nói tiếng Việt thäo quá. Họ bắt gặp nhau lúc đang vây xung quanh hai cô gái. Người đàn bà nhìn thấy người:

“Phái, người đàn ông này là chồng tôi, chết từ năm 1975.”

Lä nghe giọng nói người đàn bà có điều gì lạ lùng nhưng cô đã dám tin là mình có thể đúng. Nhân tiện, cô hỏi thăm xem có ai biết được ba mình không? Lä chìa tờ tóm tắt bài đeo trong ngực áo ra cho cô coi, nói:

“Tóm tắt bài này của ba tôi. Tôi không biết gia đình ông còn sống không và nay ở đâu. Ông tên là Trung sĩ Lê Văn Bôn.”

Người đàn bà trân trọng nhìn Lä xong ngập ngừng nói:

“Thä này thực không phải. Xin lỗi...Có phải tờ tóm tắt bài này của lính Việt Nam Cộng hòa và cô là...Lä phải không?”

Điều Lä nghi ngờ đã đúng. Giọng nói người đàn bà và nhìn kỹ thấy đôi chân, Lä thấy đúng là má Lä, không còn sai vào đâu được. Lä ôm chặt lấy bà khóc räng räc:

“Má phải! Con đây, Lä của má đây. Má còn nhận ra con không?”

Bà Bôn, phải, vì người đàn bà đó chính là vợ góa của Trung sĩ Lê Văn Bôn, càng ôm chặt Lä hơn. Bà rên rä:

Tóm Tắt Bài

Tên: Bút Xuân Tròn Đình Ngọc
Chức vụ: Nhà văn, 24 Tháng 6 Năm 2012 05:43

“Là mẹ, má đâu có nghĩ Tròn và Phụng còn cho gia đình mình ngày hôm nay. Người mẹ hiền huy hoàng kia chính là ba con đó. Quê hương ngày 23-3 đã giết ba và thằng Chàng. Còn lại hai đứa con kia, thằng Tung, con Bì giờ đã lớn tuổi đó.”

Là quay ra ôm hôn đứa em gái và thằng em trai. Chúng cũng xúc động nhưng không xúc động bằng má và L vì khi xảy ra biến cố tan nát gia đình, chúng còn quá nhỏ.

Bà Buôn hỏi L:

“Con đeo tóm tắt bài này 15 năm nay để đi tìm ba má và các em phải không?”

“Đúng thôi má. Con đi tìm ba má và các em vì con đâu biết ba đã hi sinh ngày hôm đó.”

Ruthie đứng ngó mấy mẹ con ôm nhau cũng xúc động nhưng trong ánh mắt cô thấy một sự lạnh lùng tia sáng hân hoan vô cùng của bố và mẹ. Chuyện đi hoàn toàn thành công quá sức mong đợi, cô cảm thấy.

Bố thanh niên là tiếp tục đào. Họ cứ tiếp tục tiếp. Bỏ xuống những người đen sì lông bông nhếch nhếch. Ruthie nhìn thấy sự quá phẫn nhưng tránh ra xa. Cô đã quen với xác chết trong các bệnh viện nhưng không phải là bố xuống đã rửa mặt này. Là ưu tiên là nhìn thấy bố xuống cái táng nhưng L không sợ mà L muốn đứng thẳng nhìn cho rõ hình hài của người cha đã sinh ra mình. (dunglac.org)

Khi má và L hỏi L vì sao biết mà vào đây. Là thuật toán để đưa tôi cuối, vì sao xe phải ngừng lại, bác tài phải đi kiểm soát vào máy xe để đi tiếp v.v...

Bà Buôn thäp lên mäy cây nhang và hai ngän nän trong khi mäy ngäi đàn ông đä räu träng ra cái chäu sành và räa täng khúc xäng cho säch, läy giäy bän lau khô xong xäp vào mät cái tiäu sành mäu đät nung đä quäch. Trong sängäi lo chuyän cäi táng, có chú Năm thä hä có nhiäu kinh nghiäm. Chú väa làm väa chä đän cho mäy anh thanh niên làm. Chú nói:

“Tôi häc nghä cäi táng tä năm mäi 16 tuäi mà năm nay đã 55, coi nhä 39 năm trong nghä mà tôi chäa thäy mät vä nào läi linh thiêng nhä Trung sĩ Buôn đây. Nghe cháu Lä väa nói thì cháu đã đä tâm tìm ba má cháu nhiäu năm nhäng không ra tung tích; đän bäa nay hän thiêng Trung sĩ dun đäi làm cho chiäc xe häi đang chäy ngon lành bäng hät näc ä ngay khúc đäng này, xe bäc khói xuýt cháy máy và tä đó cháu Lä mäi có cä häi läi vào cái gò này vì tính tò mò và cũng vì tính thäng ngäi, muän giúp đängäi nghèo. Vì thä mà Träi Phät không bä cháu.”

Bác tài xä đã län läi đi xin đäc mät bình näc đä vào xe. Thay vì hai thanh niên phäi khiäng chiäc tiäu sành, giäy này chiäc tiäu sành đäc bä lên xe, mäi ngäi vä nghĩa trang gän näi cängäa gia đình bà Buôn.

Nghe Lä kä sä läc tä lúc đäc ba Nghĩa nuôi vät lên täu và đäc häc hành ä Hoa Kä, hiän đã là mät bác sĩ Nhän khoa Hoa Kä, tiän bäc đä đä, täng lai sáng län, bà Buôn quá sung säng läi khóc. Bà chänh lòng nghĩ đän ngäi chäng bäc phäc đã chäng đäc säng thêm đänhin thäy sä thành công cäa đäa con gái ông yêu quý nhät đäi.

Huyät mä cho cái tiäu sành đäng näm xäng cäa ngäi cha bäc sä cäa bác sĩ Vivian Le đã đào xong, nhä và nông nên đào rät nhanh. Län này nó không näm trên gò đät chung quanh là sa mäc säi đá, cây cä hoang vu mà ä trong mät nghĩa trang đäp đä bên ngoài thành phä Nha Trang.

Khoäng 4 giä chiäu, mäi viäc hoàn tät, bà Buôn, Lä và hai đäa em cäa Lä thäp häng, säp quä, vái läy, khän khäa. Lä cä hät säc giä cho khäi quá xúc đäng nhäng khung änh träng đen cäa cha Lä träc mät lúc nào cũng nhä đang nhìn Lä âu yäm làm Lä tràn näc mät và cái ngày đäc đäa 23-3-1975, täi bãi biän Chu Lai, läi hiän rõ män mät nhä Lä đang đäng sát bên cha Lä, bäm vào tay ông cho khäi sóng đánh ra xa.

Tóm Tắt Bài

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Chúa Nhật, 24 Tháng 6 Năm 2012 05:43

Nái buán nám xáa dá cháa quán đá cá nháng hián tái ván là đáng sáng. Má con bà Buôn đánh phái kháp lái trang sá đám máu cáa gia đánh và cáa xóm giáng, thân thuác đá xây đáng ngày mai tái sáng hán.

Lá đá đáa tián cho má và em đi chá mua các thác ăn vá làm mát tábáa cám đái đáng chám xóm và nháng ngá i thân thuác, trá công háu hái cho nháng ngá i cái táng hôm đá. Ai cũng tám tác khen sao lái có cái thán giao cách cám đá đá mà đán đáng chá, đáng lúc, gáp lái má và em và nhán đá cá hài cát cáa cha. Chuyán thác mà khó tin, xáy ra nhá trong mát giác má.

Nhá có nghá nghiáp cao và lái tác váng vàng lái công dân Má cáa Lá, hán hai năm sau bà Buôn và Tung, Bi đá đánh tá vái Lá Hoa Ká.

Bà Buôn láp mát ban thá, mát bên đá tám ánh cuái cùng cáa tháng Cháng khi nó 3 tuái, mát bên treo tám thá bài, á giáa ban thá là bát háng, có bài vá và khung ánh đán tráng cáa Trung sĩ Lê văn Buôn, ngá i Chián sĩ kiáu đáng VNCH đá hi sinh vì Tá quác, ngá i cháng, ngá i cha thân yêu ván luôn luôn nhá đáng mám cá i vá i vá và các con!